

Oponentský posudek

Bakalářská práce:

Jakub Tomasko: Pravěk a raný středověk na Vltavotýnsku

Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, Archeologický ústav, studijní obor Archeologie, České Budějovice 2017

(139 str., Tab. 1-20 v textu, Grafy, 12 mapek, 8 obr.)

Vedoucí práce: doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D.

Úkolem předložené bakalářské práce bylo zhodnocení dosavadního stavu znalostí a poznatků o pravěkém až raně středověkém období v mikroregionu Vltavotýnska, a také jeho srovnání se sousedním mikroregionem Bechyňska. Mikroregion si geograficky autor uměle vymezil sám (*Mapa 1*) a zahrnul sem okolí Týna nad Vltavou, část JV Písecka, S část Českobudějovicka a také území J od Bechyně. Práce vychází ze studia literatury a také archivních zpráv (archiv Jč. muzea a Archeologického ústavu, data v Archeologické databázi ČR) k tomuto tématu. Po úvodní části a vylíčení přírodních podmínek mikroregionu, stručném nástinu dějin bádání, následuje vlastní těžiště práce, kdy autor sleduje vývoj osídlení chronologicky, a to od paleolitu až po období raného středověku (do ca. 1200). V úvodu každého období sleduje stav osídlení v Čechách a také v jižních Čechách, a následně potom i v mikroregionu vlastního Vltavotýnska. Na závěr každé epochy je připojen seznam lokalit a nalezišť (a jejich počet, *Tab. 1-16*) a stručné zhodnocení současného stavu archeologického výzkumu (*str. 12-104*).

Ve vypracovaném soupisu se tak autorovi podařilo shromáždit údaje k celkem 194 lokalitám z období paleolitu až raného středověku (*Tab. 18*), jejich počty i počet jednotlivých komponent také zobrazil na grafu (*Tab. 19*), kde výrazně převládají lokality celé doby bronzové (starší až mladší) a starší doby železné (doba halštatská). Tato pozorování potom ještě dále porovnal se sousedním Bechyňskem (*Tab. 20*). Zatím kulturně nezařazených lokalit zůstalo celkem 45 (zde převládají mohylová pohřebiště, viz *Tab. 17, 19*), většinou jde o již registrované lokality, které však až dosud neposkytly žádné datovatelné nálezy (nebyly zkoumány).

Autor tak dospěl k závěru, že podle současného stavu výzkumu kulminuje intenzita osídlení

Vltavotýnska v průběhu celé doby bronzové a v následující starší době železné. Nejméně dokladů o osídlení je dnes známo z období eneolitu (ojedinělé nálezy kamenných nástrojů), z doby římské a doby stěhování národů (dva nálezy mincí). Na závěr soupisu zařadil autor také 45 dosud nálezů nezkoumaných a nálezy nedatovaných lokalit – viz výše (převážně mohylových pohřebišť) a také 26 lokalit sporných (tj. s chybným datováním, chybnou lokalizací ad.); *pozn. oponenta*: při dalším detailnějším studiu údajů k těmto je možné některé lokalizovat a také kulturně zařadit, namátkou např. č. 3 Bzí, správně jde o lokalitu Pořežánky, trať Na Bábě, žárový pohřeb ve zničené mohyle (srvn. NZ čj. 11 243/66 v AÚ Praha), č. 4 Dolní Bukovsko, skleněný korálek patrně ze zničené (rozorané) mohyly, doba halštatská (srvn. *N. Venclová*, *Prehistoric glass in Bohemia*, Praha 1990, 225), č. 8 Hosty, patrně hrob pod mohylou (?) z doby halštatské v trati Sobíny (k tomu srvn. *J. Burian*, *Tři doby břehů Lužnice*, Koloděje n. L. 1922, 14 ad.), č. 25 a 26 Všeteč, správně jde o Těšínov u Protivína, okr. Písek, lesní poloha Johanova louka (st. les. odd. 35) – viz např. *B. Dubský*, *Pravěk jižních Čech*, Blatná 1949, 677; *J. Michálek*, *Výzkumy v Čechách* 1975 (Praha 1981), 19-20, č. 9) atd.

Zcela na závěr své práce autor zařadil ještě topografickou analýzu lokalit a nalezišť, a to pomocí GIS, ve které se zaměřil na mohylová pohřebišť z období celé doby bronzové a starší doby železné, kdy sledoval nadmořskou výšku, orientaci sklonu svahu a vzdálenost od vodního toku, a tuto porovnal s obdobnou analýzou lokalit v povodí říčky Smutné v území severně od Bechyně (srvn. *Mapy 2-11, Graf 4*) a obrazovou dokumentaci ještě doplnil omezeným výběrem nalezených artefaktů a plánek lokalit (obr. 1-8).

Předkládanou bakalářskou práci lze označit, vzhledem k požadavkům na ni kladených, za vyhovující, shrnující současné publikované poznatky o tomto mikroregionu, a lze ji doporučit k přijetí a získání bakalářské hodnosti.

Hodnocení: velmi dobře

V Písku, dne 29. května 2017

PhDr. Jan Michálek